

KRAV OM LOVLIGHETSKONTROLL AV ARENDAL BYSTYRES VEDTAK I SAKEN «NÆRINGSAREALER I EYDE MATERIAL PARK»

Møte Arendal bystyre 18. juni 2026 sak 77/2026

Med hjemmel i kommuneloven ber vi om lovlighetskontroll av Arendal bystyres vedtak i saken «Næringsarealer i Eyde Material Park».

Bakgrunn

Saken ble lagt frem for bystyret kun få dager før behandling. Saken omhandler store næringsarealer, fremtidig industristrategi, kraftforsyning, mulig etablering av datasentre, omregulering av flere områder og betydelige naturinngrep.

Til tross for dette fremstår saksframlegget etter vårt syn som overordnet og lite konkret når det gjelder hvilke konsekvenser vedtaket faktisk kan få. Flere sentrale formuleringer er knyttet til forhold som «bør vurderes», «kan være aktuelt», «kan være avgjørende», «bør omreguleres» eller «må vurderes», uten at det fremgår klart hvilke konkrete føringer bystyret faktisk vedtar.

Flere representanter opplevde derfor at det var vanskelig å forstå hvilke rettslige, økonomiske, planmessige og praktiske konsekvenser vedtaket kunne få.

Forslag om utsettelse

Allerede ved behandlingens start ble det fremmet forslag om å utsette saken.

Begrunnelsen var at saken var omfattende, at den var lagt frem kort tid før møtet, og at representantene manglet nødvendig informasjon for å kunne vurdere konsekvensene av vedtaket på en forsvarlig måte.

Forslaget om utsettelse fikk ikke flertall etter motstand fra ordfører og posisjonspartiene. Bystyret måtte derfor behandle saken uten at det var gitt anledning til ytterligere utredning eller innhenting av opplysninger.

Manglende informasjon og ulik tilgang til kunnskap

Under behandlingen stilte flere representanter spørsmål til administrasjonen og politisk ledelse om forhold som ble oppfattet som sentrale for saken.

Flere av spørsmålene ble ikke besvart, eller det ble vist til at representantene måtte legge til grunn administrasjonens vurderinger.

Samtidig var det kjent at det hadde vært avholdt lukkede møter hvor enkelte opplysninger var blitt presentert. Det fremsto uklart hvilke opplysninger som var gitt, hvem som hadde mottatt dem, og om alle medlemmene i formannskapet hadde fått samme informasjon.

Det fremsto også som om fungerende ordfører satt med ytterligere kunnskap om forhold som kunne ha betydning for saken.

Dette skapte en situasjon hvor enkelte beslutningstakere kunne sitte med informasjon som ikke var tilgjengelig for resten av bystyret. Om lag 30 representanter måtte dermed ta stilling til saken uten tilgang til det samme kunnskapsgrunnlaget som enkelte andre aktører syntes å ha.

Dialog med Statsforvalteren

Under behandlingen av saken ble det opplyst at ordføreren hadde vært i dialog med Statsforvalteren om forhold knyttet til saken. Under bystyremøtet leste ordføreren opp innhold fra en e-post eller SMS som hun hadde mottatt fra Statsforvalteren.

E-posten eller SMS-en ga imidlertid ikke bystyrets medlemmer nærmere innsikt i de spørsmålene som flere representanter hadde etterspurt svar på.

For flere representanter bidro dette til inntrykket av at det forelå vurderinger og opplysninger som ikke fremgikk av saksframlegget, samtidig som bystyret ikke fikk tilgang til informasjon som kunne bidra til en bedre forståelse av saken.

Vi anfører ikke at dialog mellom kommunen og Statsforvalteren i seg selv er kritikkverdig. Det som skapte usikkerhet, var at det ble vist til dialog og vurderinger utenfra, samtidig som sentrale spørsmål fortsatt sto ubesvart. Nevnte dialog med Statsforvalteren burde vært omtalt i saken.

Forslag om lukket møte

På bakgrunn av den usikkerheten som forelå, og fordi flere representanter oppfattet at enkelte satt med informasjon som resten av bystyret ikke hadde tilgang til, ble det under møtet fra flere partier og representanter bedt om at møtet ble lukket.

Formålet var å gi bystyret mulighet til å få svar på spørsmål som det ikke ble gitt svar på i åpent møte, slik at alle representanter kunne få et mest mulig likt og forsvarlig beslutningsgrunnlag.

Dette ble ikke imøtekommet.

Resultatet ble at bystyret verken fikk opplysningene i lukket møte eller anledning til å utsette saken for nærmere utredning.

Forsvarlig saksutredning

Kommunedirektøren har etter kommuneloven ansvar for at saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet.

Vi stiller spørsmål ved om dette kravet er oppfylt når:

- saken ble lagt frem kort tid før behandling,

- sentrale spørsmål ikke ble besvart under møtet,
- forslag om utsettelse ble avvist,
- forslag om lukket møte for å kunne gi nødvendige opplysninger ble avvist,
- konsekvensene av vedtaket ikke fremstår tilstrekkelig belyst,
- forholdet mellom strategien og fremtidige reguleringsplaner er uklart,
- betydningen av datasenteretableringer og finansiering av kraftinfrastruktur ikke er nærmere redegjort for,
- og det synes å foreligge informasjon av betydning som ikke har vært tilgjengelig for hele bystyret.
- når det ikke framkommer informasjon om at representanter for selskaper/eiere i Helle-området var informert om denne saken og implikasjoner for deres eiendomsverdier og fremdrift av deres reguleringsprosess.

Demokratiske hensyn

Et grunnleggende prinsipp i lokaldemokratiet er at folkevalgte skal kunne fatte vedtak på et opplyst grunnlag.

Når representanter blir fortalt at det finnes forhold som ikke kan redegjøres for i åpent møte, samtidig som forslag om både utsettelse og lukking av møtet avslås, oppstår det etter vårt syn tvil om bystyret har hatt et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag.

Det svekker også tilliten til den demokratiske beslutningsprosessen når representanter opplever at de blir bedt om å vedta en sak uten å få tilgang til informasjon som de mener er nødvendig for å kunne ta stilling til den.

Betydning for vedtakets resultat

Vedtaket ble fattet med et svært knapt flertall (20-18)

Når saken samtidig er preget av usikkerhet om faktagrunnlaget, manglende svar på sentrale spørsmål og mulig ulik tilgang til informasjon, kan det ikke utelukkes at disse forholdene har hatt betydning for utfallet av saken.

Anmodning

På denne bakgrunn ber vi Statsforvalteren vurdere:

1. Om saken var tilstrekkelig utredet før vedtak ble fattet.
2. Om bystyret hadde et forsvarlig og likeverdig beslutningsgrunnlag.
3. Om ulik tilgang til informasjon mellom folkevalgte kan ha hatt betydning for saksbehandlingen.
4. Om det var forsvarlig å avslå forslag om utsettelse når flere representanter etterlyste ytterligere informasjon.
5. Om det var forsvarlig å avslå forslag om lukket møte når sentrale spørsmål ikke ble besvart i åpent møte.

6. Om vedtaket er tilstrekkelig klart til at det er mulig å forstå hvilke føringer bystyret faktisk har vedtatt.
7. Om dialog og eventuelle vurderinger som er innhentet utenfor saksframlegget burde vært gjort tilgjengelige som del av bystyrets beslutningsgrunnlag.
8. Om de ikke er en betydelig svakhet for saken og dets utfall at berørte eiere og selskaper ikke har vært involvert i saksutredningen.

Det er ikke det politiske resultatet vi ber om å få vurdert, men om bystyret hadde et forsvarlig, tilstrekkelig og likeverdig beslutningsgrunnlag før vedtaket ble truffet.

På denne bakgrunn bes det om lovlighetskontroll av vedtaket.

Med hilsen

Ingebjørg Godskesen SP

Peder Syrdalen H

Anders Kylland FrP

Ingjerd Livollen SP